

ANTHROPOSOFICKÉ VŮDČÍ MYŠLENKY

BUDOUCNOST LIDSTVA A ČINNOST MICHAELOVA

Jaký je poměr člověka na jeho dnešním vývojovém stupni k Michaelovi a jeho družině?

Člověk stojí naproti světu, který byl kdysi cele božské duchové podstaty. A to takové božské duchové podstaty, k níž náležel i on sám jako její člunek. Tehdy tedy byl svět, který náležel k člověku, světem božské duchové *podstaty*. V následující etapě vývoje už tomu tak nebylo. Tehdy byl svět kosmickým *zjevením* božského duchového života, a jeho podstata se vznášela za tímto zjevením. Ale přece jenom byla přítomna a žila ve svém zjevení. Existoval už svět hvězd. V jejich svitu a pohybu byl přítomen a žil svět božských duchových bytostí *jakožto zjevení*. Dá se říci, že v tom, jak tehdy nějaká hvězda stála nebo se pohybovala, bylo možné vidět bezprostředně *činnost* božských duchových bytostí.

V tom všem, jak božský duch působil v kosmu, jak byl člověk výsledkem činnosti božských duchových bytostí v kosmu, byl Michael ještě bez jakéhokoli odporu ve svém žvilu. Zprostředkovával poměr božského světa k člověku.

Nastaly jiné časy. Svět hvězd přestal v sobě nést božskou duchovou činnost jako něco bezprostředně přítomného. Setrvačně pokračoval ve svém životě a ve svém pohybu v tom, co v něm bylo dříve dáno onou činností. Živel božsky duchový už nežil v kosmu jako *zjevení*, nýbrž jenom ještě jako *působnost*. Vzniklo zřetelné rozdvojení mezi božskou duchovou podstatou a kosmem. Michael setrval ve smyslu své vlastní bytosti při božské duchové podstatě. Snažil se udržet člověka co nejbližší světu božských duchových bytostí. V této činnosti stále pokračoval. Chtěl uchránit člověka, aby se nesžil příliš silně se světem, který byl pouze *působností* světa božských duchových bytostí, nikoli podstatou ani zjevením.

Michael si přičítá jako něco, co ho hluboce uspokojuje, že se mu podařilo *skrze člověka* udržet bezprostřední spojení hvězdného světa s božským duchovým světem, a to tímto způsobem. Když člověk už absolvoval život mezi smrtí a novým narozením a nastupuje zase cestu k novému pobytu na Zemi, tedy *hledá* při sestupu k tomuto pobytu harmonii mezi pohybem hvězd a svým pozemským životem a snaží se ji uskutečnit. K této harmonii, kdysi samozřejmé, protože božská duchová podstata působila ve hvězdách, v nichž měl svůj prvotní pramen i lidský život: k této harmonii by dnes, kdy pohyb hvězd je pouze pokračováním někdejší *působnosti* božských duchových bytostí, člověk už nemohl dospět, kdyby ji sám nehledal. Uvádí božský duchový prvek v sobě, který si uchoval z dřívějška, do poměru k hvězdám, které svou božskou duchovou podstatu mají už v sobě jenom jako doznívající následek někdejší doby. Tím se do poměru člověka k světu dostává božský prvek odpovídající dřívějším dobám, ale *zjevující se* přece jenom v dobách pozdějších. Že tomu tak je, *je činem Michaelovým*. A tento čin mu dává tak hluboké uspokojení, že v tomto uspokojení prožívá část svého životního žvilu, své životní energie, své slunečné životní vůle. Dnes ale ví, když zaměří svůj duchový pohled na Zem, ještě něco podstatně jiného. Člověk je během svého života ve fyzicku mezi narozením a smrtí obklopen světem,

který také už neukazuje bezprostředně působnost božských duchových bytostí, nýbrž jenom něco, co z této působnosti zbylo; dá se to vyjádřit: už jenom výtvar těchto božských duchových bytostí. Tento *výtvar* má ve svém vytvarování zřetelně božský duchový ráz. Tento božský ráz se pohledu člověka ukazuje ve tvarech, v přírodním dění, i když v těchto tvarech, v tomto dění *už není* obsažen ve své živé podstatě. Příroda je tímto božsky vytvořeným výtvozem a všude zrcadlí toto božské působení.

V tomto světě, slunečně božském, ale nikoli živě božském, žije člověk. Člověk si však uchoval, jako výsledek Michaelovy práce na něm, souvislost s podstatou božského duchového živlu. Jako bytost Bohem prostoupená žije ve světě Bohem neprostoupeném.

Do tohoto bohaprázdného světa vnáší člověk to, co je v něm, to, čeho se v tomto věku dopracovala *jeho* bytost.

Lidstvo se bude rozvíjet do celkového vývoje světa. Táž podstata božsky duchová, z níž člověk vzešel, může prozařovat kosmos díky lidské bytosti šířící se do kosmu, který už trvá jenom jako zrcadlení božského duchového živlu.

Nebude to táž bytostná podoba, kterou měl kosmos kdysi, ta, která se nyní rozzáří díky člověku. Božský duchový svět tím, že projde lidstvím, prožije něco bytostného, co dříve nezjevoval.

Proti tomu, aby vývoj takto postupoval, se obracejí mocnosti ahrimanské. Nechtějí, aby ony původní božské duchové mocnosti osvěcovaly vesmír v jeho dalším vývoji; chtějí, aby celý ten nový kosmos prozařovala intelektualita, kterou ony do sebe nasály, a aby člověk žil nadále v tomto zintelektualizovaném a zahrimanizovaném kosmu.

Při takovémto životě by člověk ztratil Krista. Protože ten vstoupil do světa s intelektualitou veskrze takovou, jaká žila kdysi ve světě božsky duchovém, v době, kdy ten ještě prostupoval kosmos svou *podstatou*. Mluvíme-li dnes tak, že by naše myšlenky mohly být i myšlenkami Kristovými, stavíme proti mocnostem ahrimanským něco, co nás chrání, abychom jim nepropadli.

Chápat smysl Michaelova poslání v kosmu znamená umět takto mluvit. Je dnes třeba umět mluvit o přírodě tak, jak to vyžaduje vývojová etapa duše uvědomující. Je třeba, abychom dokázali do sebe přijmout ryzí přírodovědecký způsob myšlení. Ale měli bychom se také učit mluvit o *přírodě* - tj. mít k ní takový *citový vztah* jak to odpovídá *Kristu*. Kristovu mluvu bychom si měli osvojovat nejen, když jde o vykoupení z přírody, nejen, když jde o duši a o Boha, nýbrž i když jde o kosmos.

K tomu, aby se naše lidská souvislost s původním živlem božsky duchovým udržela tak, abychom o kosmu dovedli hovořit Kristovou mluvou, k tomu dospějeme, jestliže se cele sžijeme srdcem v niterném procítění s tím, čím je Michael a jeho družina ve svých činech, ve svém poslání mezi námi. Neboť porozumět Michaelovi znamená dnes nacházet cestu k Logosu, jež Kristus uskutečňuje svým životem mezi lidmi na Zemi.

Anthroposofie upřímně oceňuje, co se přírodovědecký způsob myšlení v posledních čtyřech až pěti stoletích naučil promlouvat o světě. Kromě *této* mluvy ovšem promlouvá ještě jinou mluvou o bytosti člověka, o vývoji člověka a o vývoji kosmu; chtěla by promlouvat mluvou Kristovou, tlumočenou Michaelem. Budou-li totiž zaznívat obě tyto mluvy, nebude moci dojít k tomu, aby byl vývoj přerván a aby odbočil do sféry Ahrimanovy dříve, než by člověk našel onen původní živel božsky duchový. Pouhý přírodovědecký způsob mluvy odpovídá onomu odpoutání intelektuality od původní podstaty božsky duchové. *Mohl by* vstoupit do sféry Ahrimanovy, pokud by lidé nedbali poslání Michaelova. *Nevůstí* do ní, jestliže osvobozený intelekt se sám silou Michaelova příkladu znovu nalezne v původní kosmické intelektualitě, odpoutané od člověka, v intelektu- alitě, jež by se pro člověka

stala opět něčím objektivním. Bude to in- telektualita obsažená v prapůvodním prameni lidského bytí, která se v bytosti Kristově zjevila nově v oblasti lidské existence, když předtím ustoupila z člověka, aby umožnila rozvoj jeho svobody.

V Goetheanu, 25. října 1924

Další vůdčí myšlenky pro Anthroposojickou společnost, rozesílané z Goetheana (S odkazem na výše uvedené vylíčení Michaelovy činnosti)

1. Božská duchovost se v kosmu uplatňuje různým způsobem v těchto etapách: 1. svou nejvlastnější *podstatou*; 2. *zjevováním* této podstaty; 3. svou *působností*, když podstata se stahuje nazpět ze svého zjevení; 4. *zbylým výtvorem*, když ve vesmíru, tak jak se jeví, už božství není přítomno, nýbrž jenom jím vytvořené formy.
2. V současném pojetí přírody nemá člověk vztah k božství, nýbrž jenom k jeho výtvoru. S tím, co toto pojetí sděluje lidskému duševnímu rozpoložení, se člověk může sjednotit jak s mocnostmi spojenými s Kristem, tak s mocnostmi ahrimanskými.
3. Michael je prodchnut snahou, aby svým *svobodně* působícím příkladem nově včlenil do lidsky-kosmického vývoje onen vztah ke kosmu, který se v člověku uchoval z dob uplatňování božské podstaty a jejího zjevování; snaží se to uskutečnit takovým způsobem, aby to, o čem vypovídá pojetí přírody vztahující se jen a jen na obraz, na formu božství, vyústilo do vyššího, zduchovělého pojetí přírody. To sice bude přítomno v člověku, bude však prožíváno právě jako lidský ohlas onoho božského vztahu ke kosmu během prvních dvou etap kosmického vývoje. Anthroposofie v tomto smyslu přijímá pojetí přírody, jaké vytvořil věk duše uvědomující; také je však doplňuje pojetím, jaké vyplývá z pohledu duchového oka.

GA 26